

RAZGOVARALI
Dražen Klarić i Sandra Veljković
SNIMIO Boris Ščitar

U velikom novogodišnjem intervjuu s predsjednikom hrvatske Vlade i HDZ-a Andrejem Plenkovićem razgovarali smo o smjeni savjetnika predsjednice Republike, najavama za 2019. godinu, odnosima u HDZ-u te o odnosima sa susjedima. Nakon što smo obavili razgovor, situacija s kupnjom borbenih zrakoplova F-16 Barak od Izraelaca zakomplicirala se. Dok iz oporbe traže odgovornost i ostavku ministra obrane Damira Krstičevića, iz Vlade je stigla vijest da se odustaje od kupnje aviona. Stoga smo premijeru naknadno postavili i ta pitanja.

Je li Izrael imao pisanu potvrdu SAD-a da će dopustiti prodaju zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj kad su se javili na natječaj?

Izrael je preuzeo obvezu da ishodi dopuštenje SAD-a za prodaju aviona koji su bili ponudeni, tj. F-16 Barak i koje je Hrvatska odabrala.

Što će Hrvatska učiniti? Hoće li poništiti natječaj? Ako da, što dalje?

U ovom trenutku imamo informacije da SAD nije suglasan s prodajom aviona koje je Izrael ponudio Hrvatskoj te inzistira da se iz njih ukloni sva oprema kojom su avioni izraelskom tehnologijom nadograđeni i modificirani. Očekujemo očitovanje Izraela s obzirom na nove okolnosti. Kao što sam rekao javno prije tri tjedna, ako zbog problema koji su nastali na relaciji između Izraela i SAD-a ne budemo mogli kupiti avione kakve smo odabrali, Vlada će poništiti odluku o odabiru!

Predsjednica je kazala kako ima pravo odlučivati o svojim suradnicima, što je neupitno. No, može biti i neugodno jer su zadnji događaji sa smjenom Mate Radeljića i načinom na koji je to obavljeno, iz njegova kuta, otvorili pitanja o mogućoj zloporabi tajnih službi. Hoćete li tražiti da se to do kraja raščisti?

S obzirom na to da je i prije bilo niz savjetnika koji su bili razriješeni, za mene je riječ tek o kadrovskom pitanju u nadležnosti predsjednice.

Jeste li zatražili očitovanje SOA-e?

Razgovarao sam s ravnateljem SOA-e. On me izvijestio kako je SOA provela unutarnji nadzor u vezi te teme te je potpuno otklonjena i najmanja sumnja da su rađeni pritisci ili prijetnje prema bivšem savjetniku. Ujedno, nadzor provodi i Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

Najavljuje li predsjednica promjenama svojih savjetnika kandidaturu za novi mandat? Ako da, hoće li je HDZ podržati i hoće li biti kakvih uvjeta?

Kad predsjednica izrazi namjeru u vezi svoje kandidature za drugi mandat, HDZ će na stranačkim tijelima raspraviti o podršci i donijeti odgovarajuće odluke.

Jeste li s predsjednicom konačno razgovarali o Marakeškom sporazumu i je li objasnila zašto je promijenila stavove?

Za stajalište predsjednice trebate pitati predsjednicu. Što se tiče Vlade i mene, riječ je o pitanju koje smo apsolvirali. Hrvatsku je u Marakešu predstavljao ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, koji se svakodnevno bavi temom migracija. Usvajanje Globalnog kompakta bio je principijelan i nepromijenjen stav Vlade od samog početka. Ustrajali smo na onome što smatramo da je normalno i ispravno, ne odstupajući ni milimetar od naše državne politike i zaštite nacionalnih interesa. Globalni kompakt pravno je neobvezujući dokument koji uređuje pita-

ANDREJ PLENKOVIĆ

BORIM SE DA HRVATSKA IDE NAPRIJED, A NE NATRAG

PLAŠENJE ISTANBULSKOM KONVENCIJOM I MARAKEŠKIM KOMPAKTOM NIJE USPIJELO // ŠTETA DA SE MALO VIŠE U JAVNOSTI NIJE PRENIJELA I ČVRSTA PODRŠKA KOJU SU KOMPAKTU DALI PAPA FRANJO I SVETA STOLICA

S PREMIJEROM I PREDSDJEDNIKOM HDZ-a

nja zakonitih migracija. Njime je međunarodna zajednica započela neizbježan proces sustavnijeg bavljenja migracijama i rješavanja problema na samom izvoru, umjesto da se bavi samo posljedicama kad migranti već stignu na europske granice. Želim podsjetiti da je pri usvajanju Rezolucije Opće skupštine UN-a o Globalnom kompaktu prije desetak dana u New Yorku protiv bilo samo 5 država i tek 12 suzdržanih, a čak 152 države su bile za. S obzirom na naš zemljopisni položaj, za nas je to i pitanje zaštite nacionalnih interesa, zbog čega smo i podržali Kompakt. Da nismo, bili bismo neodgovorni. Hrvatska odgovorno štiti državnu granicu i sprečava ilegalne migracije. 6500 hrvatskih policajaca predano radi na zaštiti najduže vanjske neschengenske granice EU, poštujući nacionalne i europske propise. To je težak i odgovoran zadatak i želim im ovdje odati dužno priznanje.

Marakeški kompakt imao je potencijala pretvoriti se u novu Istanbulsku konvenciju, no ipak nije. U HDZ-u ovoga puta nije bilo disonantnih glasova. Može li se reći da ste preuzeli kontrolu u stranci?

Sva stranačka tijela bila su jednoglasna u vezi s Globalnim kompaktom, kao i Vlada. Podsjećam da sam odgovornost predsjednika HDZ-a preuzeo 17. srpnja 2016. Prije toga stranka je bila na 20 posto potpore, nakon rušenja vlastite Vlade, neuspjelog preslagivanja i raspuštanja Hrvatskog sabora. Uspjeli smo zajedničkim naporima vratiti povjerenje birača, pobijediti na parlamentarnim izborima i formirati Vladu. Riješili smo se neloyalnog bivšeg koalicijskog partnera te rekonfigurirali parlamentarnu većinu koja je rezultirala Vladom koja ima 19 članova iz redova HDZ-a. Također, podsjećam na to da smo uvjerljivo pobijedili i na lokalnim izborima gdje imamo odgovornost za oko 50 posto jedinica lokalne i područne samouprave. Za razliku od situacije koju sam zatekao kad sam postao predsjednik HDZ-a, stranka danas nema financijskih ni kreditnih obveza te je 12 milijuna kuna u plusu. Stranačka tijela redovito se sastaju, a ove godine održali smo i Opći sabor na kojem je usvojen nov, moderan Statut i prihvaćeno moje političko izvješće te izvješće o poslovanju koje je podnio glavni tajnik.

Mislim da je važno da hrvatska javnost razumije da HDZ koji vodim ima jasan smjer za profiliranje stranke na desnom centru uz vrijednosti državotvornosti, domoljublja, narodnjaštva, demokracije i individualne odgovornosti pojedinca u društvu, a koje su ujedno i vrijednosti naše obitelji EPP-a. To je ono ključno pozicioniranje kamo je HDZ postavio predsjednik Tuđman. Sve drugo bio bi otklon od prirodne pozicije HDZ-a na političkom spektru Hrvatske. Na razini države, suočeni smo s rješavanjem niza zaostalih problema hrvatske ekonomske tranzicije koja su baš u vrijeme ove Vlade stigla u paket na dnevni red. Mi se nosimo sa svim društvenim izazovima i pritom ostvarujemo povoljne ekonomske rezultate.

Krugovi koji su nastojali plašiti javnost i neutemeljeno manipulirati Konvencijom Vijeća Europe o borbi protiv nasilja nad ženama te Globalnim kompaktom o zakonitim migracijama pokazali su se u oba slučaja neuspješnima. Nemam namjeru podilaziti populizmu niti imam razumijevanja za difamacije aktera koji su išli zastrašivati dio društva lažnim tumačenjem tih dokumenata. Šteta da se u vezi Globalnog kompakta u hrvatskoj javnosti nije malo više prenijela čvrsta podrška ovom dokumentu koju su dali papa Franjo i Sveta Stolica.

S obzirom na aferu SMS, računate li dugoročno na Milijana Brkića? O čemu ovisi njegova politička budućnost i ima li vaše povjerenje?

Afera SMS je vrlo loša jer upućuje na apsolutno neprihvatljiva ponašanja. Fabriciranjem, tj. krivotvorenjem navodnih prepiski najviših političkih i

U 2019. GODINI POVEĆAT ĆEMO IZNOS POTPORE ZA NOVOROĐENO DIJETE ZAPOSLENIKA S NEOPOREZIVIH 3326 NA 10.000 KUNA

pravosudnih dužnosnika nastojalo se destabilizirati političku scenu, institucije i pravni poredak. S obzirom na to da želimo jačati povjerenje u institucije, očekujem od policije, DORH-a i svih nadležnih službi da se ova afera rasvijetli do kraja.

Veliki ste politički kapital uložili u Istanbulsku konvenciju. Iako ona nije izravno primjenjiv propis, zabrinjavajuće je ono što smo vidjeli u slučaju Daruvarac. Žrtva se sretala s nasilnikom, gledala je snimke napada, a slučaj se nije priveo kraju u šest mjeseci. Postavlja se pitanje zašto se Istanbulska ne provodi?

Konvencija Vijeća Europe o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji propisuje da se istrage i sudski postupci u vezi sa svim oblicima nasilja trebaju provoditi bez nepotrebnih odgađanja i uz puno uvažavanje prava žrtve. Procesna pravila kojim će se osigurati takvo postupanje nisu propisana Konvencijom, već je na državama strankama da poduzmu potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale provedbu ove odredbe.

U proteklih 15 godina, a posebno tijekom pregovora za članstvo u Europskoj uniji, u nekoliko navrata mijenjano je procesno i materijalno kazneno zakonodavstvo i to upravo s namjerom da se osigura učinkovitost postupka. U tom pogledu ostvaren je znatan pomak, no ovaj posljednji slučaj u Zadru jasno pokazuje da je nužno poboljšati kazneno zakonodavstvo. Kao predsjednik Vlade ne mogu ocjenjivati postupke za koje su nadležna pravosudna tijela, način vođenja procesa, kao ni odluke koje se s tim u vezi donose. Građani su s razlogom ogorčeni jer ovdje je riječ o strašnom slučaju nasilja o kojem postoje dokazi i koji se trebao moći riješiti u roku od šest mjeseci.

Ljudi nakon slučaja Daruvarac izlaze na ulice. Pravosuđe je ionako na dnu ljestvice po povjerenju građana. Nakon slučaja Daruvarac najavili ste izmjene

ZKP-a. U kojem će smjeru one ići? Struka niz godina upozorava da je ZKP uzrok niza problema u praksi. Zašto se nije mijenjao prije?

Izmjene Zakona o kaznenom postupku ići će u smjeru sprečavanja eventualnih zloraba instituta izuzeća na štetu efikasnosti postupanja, vodeći računa o ravnoteži između prava žrtve, prava obrane i prava na pravično suđenje. Radi ubrzanja kaznenog postupka u cjelini, razmotrit će se i izmjene drugih instituta, s posebnim naglaskom na fazu rasprave.

Zakon o kaznenom postupku mijenjao se 2017. godine. Radilo se o sedmim izmjenama i dopunama zakona iz 2008. godine, u okviru kojih je izmijenjeno 137 članaka Zakona. Usklađivanjem s Direktivom o pravima žrtava kaznenih djela, izmjenama iz 2017., ojačana su prava žrtava u kaznenom postupku. Prvi put uveli smo provođenje pojedinačne procjene žrtve, odnosno individualan pristup nadležnih tijela prema svakoj žrtvi, kojem je krajnji cilj utvrditi, ovisno o okolnostima pojedinog slučaja, postoji li rizik od sekundarne i ponovljene viktimizacije žrtve te rizik od zastrašivanja i otmazde tijekom kaznenog postupka.

Upravo zato što se Zakon iz 2008. godine mijenjao gotovo svake godine za vrijeme mandata moje Vlade analizirat ćemo njegovu dosadašnju primjenu i razmotriti potrebu donošenja novog procesnog zakona kako bismo omogućili još brže i efikasnije postupanje.

Ova, 2018. najavljivana je kao godina reformi. Dojam nekih je da se moglo učiniti više, a sada slijedi i izborna godina. Koliko ste vi osobno zadovoljni poduzetim u reformskom programu?

U 2018. smo na reformskom planu učinili velik posao. Umjesto paušalnih kritika, pažljiviji promatrač uočio bi da je Vlada donijela niz zakonskih paketa reformskog karaktera u brojnim resorima. Primjerice, svi ključni

zakoni iz domene poljoprivrede i regionalnog razvoja su usvojeni, kao i šest reformskih zakona u pravosuđu, glavni zakon glede državne imovine te zakonski paketi u području kulture, zaštite okoliša i energetike, turizma, stambene politike, obrazovanja i gospodarstva. Jedna od najvidljivijih reformi bila je mirovinska reforma kojom smo očuvali financijsku održivost sustava za budućno smjerenje, a istodobno smo povećali mirovine za 6%. Potvrđena je nagodba u koncernu Agrokor, koja je rezultat iznimnih napora uloženi u rješavanje ovog sistemskog izazova bez opterećenja za porezne obveznike. Stvorili smo preduvjete za dokapitalizaciju Petrokemije od strateških partnera i omogućili nastavak proizvodnje mineralnih gnojiva u Kutini, a to znači i spas radnih mjesta.

Gospodarski rastemo do tri posto, ali na zdravijim temeljima. Jedno je kada imate rast uz zaduženje na teret budućih naraštaja, a sada smo u situaciji da gospodarstvo raste, dok se javni dug, koji je prije tri godine iznosio oko 85%, spušta prema 74,6% BDP-a, a do 2021. ga želimo spustiti na 65%. Time razdužujemo hrvatske građane. Unatoč protestiranim jamstvima za brodogradilišta od 2,5 milijardi kuna i ove godine očekujemo proračunski suficit. Kamate na javni dug spustili smo s 12 na ispod 10 milijardi kuna, a smanjene su i kamate na kredite građanima i poduzetnicima.

Važan element naše politike je i društvena solidarnost. Za 37 tisuća radnika povećali smo minimalnu plaću na 3000 kuna neto, čime smo je ukupno povećali za 24 posto u našem mandatu, uz kompenzacijske mjere za poslodavce. Dvjesto zakonskim mjerama za pomoć našim blokiranim sugrađanima smanjili smo njihov broj s 325 na 269 tisuća. To je tek dio reformskih napora, koje ćemo nastaviti i u 2019.

Prije svega, govorilo se o reformi javne uprave. No, novi zakon o plaćama tek je na javnom savjetovanju pa je očito da se sve pomiče za godinu dana. Zašto to ide tako sporo?

Što se tiče javne uprave, u provedbi su odluke o spajanju i ukidanju 40-ak agencija s javnim ovlastima čime racionaliziramo i poboljšavamo sustav javne uprave. Sustavom e-Građani, 610 tisuća registriranih korisnika može koristiti ukupno 52 usluge, primjerice povezati se s liječnikom opće prakse, prijaviti rođenje djeteta, pribaviti vozačku dozvolu – čime štede i vrijeme i novac.

Želimo efikasniju i moderniju javnu upravu koja građanima pruža kvalitetne usluge. Nakon usvajanja zakona o plaćama državnih službenika i odgovarajućih uredbi, revidirat ćemo sustav plaća u državnoj službi i odrediti kriterije za ocjenjivanje državnih službenika i namještenika. To je veliki reformski zahvat i promjena dosadašnjeg modela funkcioniranja državne službe. Zato to pripremamo na cjelovit način. Stimulativnijim i pravednijim sustavom vrednovanja radnih

mjesta rad državne službe bit će više na usluzi građanima i poduzetnicima, a bit će i lakše zadržati najstručniji kadar.

Pripremamo i okvir za spajanje ureda državne uprave sa županijama, što će olakšati poduzetnicima i građanima korištenje brojnih usluga.

Što je s reformom zdravstva? Neke su bolnice spojene, no dugovi sustava i dalje rastu. Ljudi se žale na liste čekanja koje im neke preglede de facto čine nemogućima. Istodobno, bilježi se i odlazak zdravstvenih radnika. Što će Vlada učiniti da bi preokrenula te trendove?

Stanje u zdravstvu već dugi niz godina nije sasvim zadovoljavajuće. Tu mislim prije svega na liste čekanja te na potrebnu modernizaciju bolnica. Upravo zbog toga pokrenuli smo brojne promjene u zdravstvu. Činimo sve da naš zdravstveni sustav osigura adekvatnu i najsuvremeniju zdravstvenu zaštitu, ali i da bude financijski održiv, u čemu smo ostvarili i pomake. Samo na posljednjoj telefonskoj sjednici iskoristili smo proračunske uštede kako bismo preraspodijelili 182 milijuna kuna za zdravstvo. Time je u Ministarstvo zdravstva u proteklih mjesec dana preraspodijeljeno dodatnih gotovo pola milijarde kuna.

U rujnu smo donijeli Nacionalni plan razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica do 2020. Želimo

time povećati dostupnost i kvalitetu bolničke zdravstvene zaštite i smanjiti troškove poslovanja. Nastavlja se i proces funkcionalnog spajanja bolnica.

Za 2019. povećavamo stopu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje s 15% na 16,5%. Tako ćemo uprihodovati dodatnih 1,3 milijardu kuna u odnosu na 2018. i pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama da budu financijski održive. Nastavljamo i s povećanjem sredstava za fond za posebno skupe lijekove. U ovoj godini Vlada je osigurala 1,3 milijarde kuna za posebno skupe lijekove, što je povećanje od oko 70% u odnosu na 2015.

Sljedeće godine započinjemo projekt gradnje Nacionalne dječje bolnice u Zagrebu. Unapređujemo sustav hitne medicinske pomoći povezivanjem županijskih zavoda za hitnu medicinu s domovima zdravlja i objedinjenim hitnim bolničkim prijemom. Donijet ćemo i Nacionalni program protiv raka koji je drugi uzročnik smrti u Hrvatskoj. Od 1. siječnja stupa na snagu Zakon o zdravstvenoj zaštiti kojim se osnažuje pozicija doma zdravlja kao nositelja zdravstvene zaštite na primarnoj razini i uvodi mogućnost nagrađivanja za rezultate rada zdravstvenih radnika, čime se najbolje među njima motivira da ostanu u Hrvatskoj.

Porezna reforma je provedena. Ostaje pitanje hoće li biti obeća-

MINISTAR ZDRAVKO MARIĆ OSTAJE U VLADI”

nogspuštanja opće stope PDV-a? Što će biti s PDV-om u turizmu, gdje Cappelli najavljuje međustopu, a Marić govori da mu je najava preuranjena?

Nastavljamo smanjivati poreze, uključujući stope PDV-a, kao što smo se i obvezali Programom Vlade. Naš porezni sustav danas je jednostavniji i pravedniji nego što je bio na početku mandata, uz ukupno porezno rasterećenje za građane i poduzetnike od 6,5 milijardi kuna. Temeljna procjena kod nove faze porezne reforme bila je da će snižavanje stope PDV-a na ključne živčane namirnice, pelene i lijekove od 1. siječnja 2019. polučiti bolji učinak nego snižavanje opće stope. Vidimo da su trgovci već započeli sa spuštanjem cijena, što do sada i nije bio slučaj, tako da bi se to u konačnici trebalo osjetiti i na raspoloživim dohocima naših građana.

Što se opće stope tiče, zadnjim izmjenama Zakona o porezu na dodanu vrijednost jasno je propisano da opća stopa od 1. siječnja 2020. iznosi 24%, prema tome, to nije upitno. Za ostale daljnje korake u pojedinim segmentima poreznog sustava, uključujući u ugostiteljstvu, još je prerano govoriti. S poreznim rasterećenjem započeli smo već u prvoj godini mandata i konzistentno nastavljamo. To jača predvidljivost, povjerenje i pozitivna očekivanja naših građana i poduzetnika, što je vrlo važno.

Što je sa smanjenjem poreza na dohodak?

Iskoristio bih prigodu da na vedem kako dosadašnji podaci pokazuju da je više od 31 tisuće poduzeća isplatilo dodatnih milijardu kuna na temelju našeg povećanja neoporezivog dijela dohotka za primitke radnika s 2500 na 7500 kuna. Ukupno je tih milijardu kuna primilo gotovo 400 tisuća zaposlenika, što prosječno po zaposlenom daje više od 2500 kuna. Iz toga proizlazi da je takav primitak dobio svaki četvrti zaposlenik, a kad se izuzmu javni i državni službenici, onda možemo reći i gotovo svaki treći zaposlenik u realnom sektoru. To je važan uspjeh mjere kojom smo pridonijeli izravnom povećanju dohotka brojnim hrvatskim obiteljima. Pozdravljam i dobru namjeru svih poslodavaca koji su prepoznali važnost ove mjere. S time smo već puno učinili u dijelu rasterećenja dohotka i želimo nastaviti u tom smjeru. Prvim krugom porezne reforme dodatnih 560 tisuća građana oslobođeno je od plaćanja poreza na dohodak. Usto, poreznom reformom od 1. siječnja 2019. širimo poreznu osnovicu za primjenu stope poreza na dohodak od 24 posto na 30.000 kuna kako bismo potaknuli brojne visokoobrazovane zaposlenike u sektorima poput informacijskih i komunikacijskih tehnologija, znanosti i zdravstva da ostanu u Hrvatskoj.

Ostaje li ministar Zdravko Marić? Jeste li razgovarali s njim nakon objava o njegovu odlasku?

On radi svoj posao ministra financija.

Je li se potpuno odustalo od poreza na nekretnine?

Nema poreza na nekretnine.

Dosta govorite o demografskim mjerama, no koje one stvarni učinak daju?

Vjerujem da su i pozitivne demografske brojke koje govore da je u prvih deset mjeseci 2018. rođeno 351 dijete više u odnosu na isto razdoblje lani dijelom i rezultat provedenih demografskih mjera. Kada imamo na umu da taj broj kontinuirano pada u zadnjih dvadeset godina, a 2017. rođeno je 981 dijete manje nego godinu prije, ovi najnoviji podaci ulijevaju umjereni optimizam.

Negativni demografski trendovi se u Hrvatskoj i velikom dijelu Europe očituju već desetljećima. Riječ je o dugotrajnom i iznimno ozbiljnom izazovu za budućnost hrvatskog i europskog društva. Vlada to jasno prepoznaje i u 2019. nastaviti ćemo s provođenjem mjera demografske revitalizacije. Znatno smo povećali i proširili opseg financijske potpore roditeljima – roditeljske naknade, dječji doplati i pronatalitetni dodatak od 500 kuna za treće i četvrto dijete u obiteljima s nižim primanjima. Trenutač-

no se gradi, obnavlja ili oprema više od 500 dječjih vrtića, u koje uz pomoć fondova EU uvodimo i dvosmjenski rad.

Subvencioniramo stambene kredite za mlade zahvaljujući čemu 5200 obitelji ima svoj dom. U sljedeće dvije godine očekuje se još pet ili šest tisuća obitelji kojima će ova mjera pomoći da sagrade ili kupe kuću ili stan. Uz sve to, porezne reforme imale su izrazite pozitivne demografske učinke. Osim općeg poboljšanja raspoloživog dohotka, povećan je osobni odbitak za djecu, s izraženom progresijom iznosa odbitka za svako sljedeće dijete.

Tu je i nova demografska mjera u okviru mirovinske reforme. Svim majkama, kada ispune uvjete za mirovinu, za svako rođeno ili posvojeno dijete dodaje se šest mjeseci stvarno navršenom stažu, čime će se njihove mirovine povećati za oko 2% po djetetu. Istu mogućnost imat će i očevi koji su koristili pretežni dio roditeljskog dopusta. Mogu najaviti da ćemo od sljedeće godine povećati i iznos moguće potpore za novorođeno dijete zaposlenika s neoporezivih 3326 na 10.000 kuna.

Znate li gdje je zapeo novi zakon o sukobu interesa? Tko radi na njemu i kada ćemo ga imati? S obzirom na teške riječi koje su HDZ-ovi dužnosnici, pa i vi, uputili na račun Povjerenstva, tumači se da je i otezanje sa zakonom dio pritiska. Što na to kažete?

“SDP GUBI POLITIČKU RELEVANTNOST, PO POSLJEDNJIM ANKETAMA VIŠE NIJE NI VODEĆA OPORBENA STRANKA. KRIVNJU STALNO TRAŽE U DRUGIMA, A TREBALI BI NAPRAVITI OZBILJNU ANALIZU SVOJE POLITIČKE BUDUĆNOSTI

BORIS ŠČITAR

Kad zakon bude usuglašen među resorima, ići će u proceduru.

Što možete najaviti za sljedeću godinu? Hoće li Hrvatska nastaviti živjeti od turizma ili ćemo krenuti oporavljati industrijsku proizvodnju?

Nastavit ćemo voditi politiku Vlade pridržavajući se tri temeljna cilja: strukturne reforme, fiskalna konsolidacija i investicije. Nakon poboljšanja kreditnog rejtinga u ove dvije godine, u 2019. želimo vratiti investicijski rejting Hrvatskoj.

Prepoznajemo da postoji niz propisa, postupaka i nameta koji nepotrebno usporavaju poslovne aktivnosti hrvatskih poduzetnika i obrtnika. Zato na prvoj sjednici Vlade u Novoj godini idemo s trećim Planom administrativnog rasterećenja gospodarstva vrijednim 626 milijuna kuna, s posebnim naglaskom na smanjenje iznosa financijskih naknada i digitalizaciju postupaka. Time ćemo ukupno u tri godine mandata poduzetnike rasteretiti za više od 2 milijarde kuna od parafiskalnih i administrativnih nameta. Početkom travnja u funkciju će se vratiti Državni inspektorat koji će olakšati poslovanje i smanjiti presiju nad poduzetnicima i obrtnicima, a započine i projekt START koji će donijeti znatnu promjenu putem digitalnog pokretanja poslovanja.

Nastavljamo reformu koja će povezati obrazovanje naših mladih s realnim potrebama tržišta rada i poslodavaca. Kurikularna reforma od sljedeće školske godine ide u sve škole. Dosad smo izdvojili rekordnih 4,5 milijarde kuna za mjere za zapošljavanje što je pomoglo stvaranju 70 tisuća novih radnih mjesta od 2017. do kraja prvog kvartala 2018, po čemu je Hrvatska među najboljima u EU. U 2019. izdvojit ćemo dodatne 2 milijarde kuna za programe zapošljavanja, većinom iz Europskog socijalnog fonda, kako bismo aktivirali još 40-ak tisuća hrvatskih ljudi na tržište rada. Istovremeno, odlukom o povećanju kvota za zapošljavanje stranaca na ukupno 65 tisuća želimo pomoći djelatnostima graditeljstva, turizma i ugostiteljstva da osnaže gospodarske aktivnosti.

Što je s investicijama?

Glavni fokus svih resora u 2019. bit će na privlačenju stranih ulaganja. Zakon o poticanju investicija te Zakon o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte stvorili su povoljan okvir za ulaganja – primjer za to je i otvaranje Ureda razvojno-istraživačkog centra Ericssona Nikole Tesle u Osijeku. Nakon uspješne 2018., u 2019. godini očekujemo novi investicijski val od više od 2 milijarde eura ulaganja, osobito u turizam, elektroindustriju, informacijske i komunikacijske tehnologije, proizvodnju i promet.

Sabor na polovini mandata više ne sliči na ono što su građani izabrali na izborima. Milan Bandić izjavljuje da ga ne treba ograničavati na 12, 13 ili 16 mandata. Smatrate li da je to pošteno prema biračima? Kakva se poruka

RAVNATELJ SOA-e IZVIJESTIO ME DA JE PROVEDEN UNUTARNJI NADZOR I DA JE OTKLONJENA I NAJMANJA SUMNJA DA SE PRIJETILO BIVŠEM SAVJETNIKU PREDsjedNICE RADELJIĆU

“

PATRIK MACEK/PIXSELL

S mađarskim kolegom Viktorom Orbánom

time šalje građanima i biračima o povjerenju u političare?

Razdvojimo dvije stvari. Jedno je stabilnost naše parlamentarne većine od 77 zastupnika koja je u proteklih godinu i pol dana pokazala funkcionalnost i koheziju oko donošenja brojnih zakona i reformi, a nešto je sasvim drugo odlazak pojedinih zastupnika iz SDP-a, koji gubi političku relevantnost, u druge parlamentarne klubove. Činjenica da zastupnici SDP-a ne vide perspektivu svoje stranke i koriste neopozivost svog mandata da određene teme artikuliraju u drugim klubovima nema veze s HDZ-om. To je ponajprije problem SDP-a koji, prema posljednjoj anketi, više niti nije vodeća oporbena stranka, pa umjesto da kontinuirano krivnju traže u drugima, trebali bi napraviti ozbiljnu analizu svoje političke budućnosti.

Postoji li s mađarskim premijerom Viktorom Orbánom neki prešutni dogovor ili aranžman? O tome se špekulira od glasanja u Europskom parlamentu oko kritike vlasti u Mađarskoj, preko ukidanja blokade za OECD, povlačenja mađarske tužbe i dogovora oko rafinerije u Sisku? Bojite li se odluke arbitraže u Washingtonu?

U zadnje dvije godine kroz niz susreta na multilateralnim sastancima, a sada i službenim posjetom premijera Orbána Hrvatskoj jasno smo pokazali spremnost za jačanje naših odnosa kao susjednih zemalja. Naša suradnja ojačana je u mnogim segmentima. Mađarska je podržala hrvatsku kandidaturu za članstvo u OECD-u, a određeni pomaci očekuju se i u prometnoj i energetskej suradnji, kao i u čvrstoj potpori ambiciji Hrvatske da uđe u schengenski prostor.

Naši bilateralni odnosi predugo su bili opterećeni nesuglasicama oko upravljanja najvećom hrvatskom naftnom kompanijom, Inom. Oni su s jedne strane povezani s poslovanjem i upravljanjem Inom, a s druge strane, postoji pravni aspekt ovih odnosa, odnosno arbitražni postupak koji je još uvijek u tijeku. U tom smislu ne postoji nikakav prešutni dogovor između Hrvatske i Mađarske, no postoji dobra volja i na strani mađarske vlade i na strani Vlade RH da se ti problemi riješe.

Je li važnije da Ina dobro radi ili da bude vraćena u hrvatske ruke?

Stajališta su hrvatske Vlade oko otkupa dionica Ine od MOL-a nepromijenjena. Hrvatskoj je u

interesu da Ina bude vertikalno integrirana kompanija. Najvažnije je da kompanija u kojoj je Hrvatska jedan od glavnih dioničara uspješno posluje i ostane snažna kompanija. Naš je prioritet jaka i uspješna Ina, a to znači i moderan rafinerijski biznis.

Za obvezni zakup kapaciteta LNG terminala na Krku javilo se premalo zainteresiranih, a među njima samo domaći kupci, HEP i Ina, nitko drugi izvana, posebice ne Mađari, iako se moglo čuti da i SAD pritišće. Orbán je rekao da mu je plin koji bi dolazio preko Hrvatske tek četvrti izvor. Je li vas nejavljanje Mađara iznenadilo? Ima li tu još mjesta suradnji?

Završetak drugog kruga postupka ugovaranja obvezujućeg zakupa kapaciteta terminala (Open Season postupak) pokazao je interes hrvatskih kompanija za obvezujući zakup kapaciteta terminala, a slijedom kontinuiranih razgovora s mađarskom stranom, koje vode Ministarstvo zaštite okoliša i energetike te LNG Hrvatska, mađarska strana iskazala je interes i za zakup i za partnerstvo u realizaciji projekta, odnosno za suvladništvo u LNG-u Hrvatska. Naravno, i u slučaju suradnje, Hrvatska, odnosno naše kompanije, ostat će

većinski vlasnici projekta. LNG je prepoznat kao strateški projekt za Hrvatsku i cijeli ovaj dio Europe. LNG terminal prije svega je strateški važan, no u slučaju kad ekonomski nije isplativ, treba li i dalje inzistirati na njemu?

Projekt izgradnje LNG terminala je hrvatski, ali i europski strateški projekt koji je ključan za diversifikaciju opskrbe plinom i stvaranje Europske energetske unije. Time Hrvatskoj i budućim naraštajima osiguravamo energetske sigurnost i neovisnost. Svatko u Europi tko želi energetske sigurnost podržat će izgradnju alternativnih pravaca opskrbe plinom. U pojedinim dijelovima EU već vidimo pozitivne učinke gradnje sličnih LNG terminala, što je pokazatelj važnosti izgradnje takvog terminala i u ovom dijelu Europe.

U govoru na kongresu EPP-a u Helsinkiju snažno ste osudili populizam. Tko su populisti u Hrvatskoj?

Kao predsjednik hrvatske Vlade i HDZ-a neću se prestati zalagati za snažnu, odgovornu, ozbiljnu politiku i sadržajnu raspravu o ključnim temama – suprotno porukama populista koji nude strah i pojednostavljena, često i štetna rješenja, ali ne i stvarnu odgovornost za upravljanje – ni na europskoj ni na nacionalnoj razini. To sam i poručio pred brojnim kolegama iz drugih zemalja na Kongresu Europske pučke stranke u Helsinkiju, gdje smo za glavnog kandidata EPP-a na europskim izborima odabrali Manfreda Webera.

Posljednja tri radna tjedna Hrvatskog sabora pokazala su tko su najglasniji oporbni populist: okupirali su saborsku govornicu, pokušavali rušiti kvorum i izvodili prizemne incidente. Za to vrijeme naša je parlamentarna većina izglasala rebalans proračuna u okviru limita, državni proračun za 2019., treću fazu porezne reforme koja je donijela dodatno rasterećenje, mirovinsku reformu, objedinjavanje Državnog inspektorata, zakone o udomiteljstvu, udžbenicima, brdsko-planinskim i potpomognutim područjima te Deklaraciju o položaju Hrvata u BiH, a odbijena je i interpelacija oporbe.

Kao predsjednik Vlade i HDZ-a ustrajati ću i boriti se za to da Hrvatska nastavi ići naprijed, a ne natrag.

Kako vidite suradnju sa Željkom Komšićem? Kako odgovarate na njegovo pismo čelnicima EU o “diplomatskoj agresiji” na BiH te optužbe o miješanju u unutarnje stvari BiH? Jeste li i vi i ministrica vanjskih poslova uspjeli uvjeriti kolege u EU i objasniti u čemu je problem u BiH?

Izborni rezultati jasno pokazuju da su Bošnjaci u Federaciji BiH svojim glasovima Hrvatima izabrali člana Predsjedništva BiH. To je ozbiljan problem jer je legitimna zastupljenost konstitutivnih naroda preduvjet dugoročnog uređivanja odnosa unutar Bosne i Hercegovine, ali i sama bit Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma. Konstitutivni narodi ustavna su kategorija i društve-

VIŠE NEGO ZEMLJE SREDNJE I ISTOČNE EUROPE”

no-politička činjenica koju je nemoguće ignorirati.

O nužnosti ravnopravnosti Hrvata kao konstitutivnog naroda govorio sam u Europskom vijeću, a to pitanje iznijeli smo i na Vijeću za vanjske poslove EU. Inzistirat ćemo na pravednom rješenju putem odgovarajuće izmjene izbornog zakonodavstva. Naše su intervencije već pridonijele tome da niz država članica EU ima puno više razumijevanja za nužnost rješavanja ovog problema, koji može imati posljedice za stabilnost cijele jugoistočne Europe.

Briga o Hrvatima u BiH navedena je u Ustavu, no očito je – i iz donošenja Rezolucije o BiH – da se načini na koje se to želi postići razlikuju između vas i oporbe. Koliko je štetno što Hrvatska jednim glasom ne nastupa prema tom problemu? Pri tome prije svega mislim na SDP-ovo nepodržavanje Deklaracije.

Oporba je propustila šansu stati iza Deklaracije, čime je pokazala duboko nerazumijevanje za položaj Hrvata u BiH. Ponovno je bila vidljiva disfunkcionalnost djelovanja SDP-a. Pitanje položaja Hrvata kao konstitutivnog i ravnopravnog naroda u BiH trebala bi biti tema koja nadilazi uobičajena razmimoilaženja između vlasti i oporbe.

Srbija je ove godine pokazala da joj je platforma napada na Hrvatsku optužbe o raščišćavanju

s ustaškom prošlosti. Dojam se da se u posljednje vrijeme oštrije odgovara na takve tvrdnje. No kako ćete u to uvjeriti kritičare kad je, na primjer, u Austriji pozdrav “za dom spremni” zabranjen, a u Hrvatskoj nije?

Protiv Hrvatske se i tijekom ove godine vodila difamacijska kampanja čiji je cilj bio povezivanje moderne hrvatske države s ustaškim režimom. Istovremeno, pred Srbijom je proces suočavanja s njezinom prošlošću. Hrvatska je izgrađena na opreci prema svim nedemokratskim sustavima i zato takve kampanje neće uspjeti. Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima u svom Dokumentu dijaloga jasno je predložilo mjere kojima se pridonosi nadilaženju društvenih podjela uzrokovanih nedemokratskom prošlošću.

Slovenci su bili poprilično ljutiti kad ste uspjeli uvjeriti EK da je spor Hrvatske i Slovenije bilateralno pitanje. Slovenija tuži Europskom sudu zbog neprimjene arbitraže. Ostaje li Hrvatska i dalje pri tome da traži dogovor mimo arbitražne odluke i koja je vjerojatnost da se to dogodi? Koga smo angažirali za tužbu i koliko će nas to stajati?

Europska komisija postupila je ispravno kada je odlučila ne miješati se u ovakvu vrstu spora. Hrvatska i dalje ostaje pri tome da se dvije države trebaju vratiti međusobnom dijalogu i prego-

vorima te zajedničku granicu dogovoriti bilateralnim rješenjem. Samo tako može se doći do obostrano prihvatljivog i trajnog rješenja granice. Presuda u ovako kompromitiranom arbitražnom postupku od druge strane za nas nije prihvatljiva. Slovenija se u arbitraži ponijela protivno svim pravnim standardima i stoga je prilično smjelo da se u kontaktima u međunarodnoj zajednici poziva na vladavinu prava.

Smatramo da nije svrsishodno voditi sudski postupak pred Sudom Europske unije jer on ne može donijeti rješenje za naše otvoreno pitanje granice. Hrvatska je 21. prosinca o.g. uputila podnesak Sudu Europske unije kojim se ističe prigovor nenadležnosti Suda za rješavanje spora u povodu tužbe Slovenije s obzirom na to da se spor između Hrvatske i Slovenije treba rješavati primjenom pravila međunarodnog prava i ne ovisi o primjeni prava EU niti o njegovu tumačenju.

Preuranjeno je reći koliko će nas taj postupak stajati. To ovisi i o tome koliko će dugo trajati i o čemu će se sve u njemu raspravljati. Hrvatska je za sada prigovorila nadležnosti Suda EU, a za pripremu svojih stajališta angažirala je domaće i strane stručnjake iz područja međunarodnog i europskog prava.

Pregovori o Višegodišnjem financijskom okviru EU do 2027. traju. Što će on značiti za Hrvat-

sku? Na što EU stavlja prioritete?

Vlada želi maksimalno iskoristiti sredstva koja su na raspolaganju u aktualnoj financijskoj perspektivi, iako smo zatekli svega 9 posto ugovorenosti sredstava EU. Znatno smo ubrzali apsorpciju i prešli prag od 60 posto ugovorenih sredstava, a u idućoj godini želimo doseći 85 posto, što će ubrzati ukupni gospodarski rast. Za razdoblje 2021.-2027. Europska komisija predložila je proračun u ukupnom iznosu od 1135 milijardi eura, čime bi ukupna alokacija za Hrvatsku iznosila 10,6 milijardi eura. Svjesni posljedica izlaska Ujedinjenog Kraljevstva i novih prioriteta EU, posebice kada je riječ o sigurnosnim izazovima i migracijama, čvrst stav Hrvatske u pregovorima je zadržavanje sredstava za kohezijsku politiku i zajedničku poljoprivrednu politiku. To je bit europskog projekta i temelj za nastavak ravnopravnog razvoja svih dijelova Hrvatske. Primjerice, uspješnim povlačenjem europskih sredstava osigurali smo za iduću godinu porast izdvajanja iz državnog proračuna za poljoprivredu na 7,7 milijardi kuna u 2019., od čega je 5,4 milijarde kuna iz fondova EU. Tu bih posebno izdvojio i naš Projekt Slavonija koji se uspješno razvija. Inzistirali smo na tome da se uvažavaju hrvatske specifičnosti, osobito činjenica da je Hrvatska najnovija članica EU, koja je imala zahtjevniju tranziciju uz posljedice ratne agresije pri vođenju obrambenog

Domovinskog rata. Uspjeli smo postići da predložena omotnica per capita bude za Hrvatsku bolja nego za ostale države članice srednje i istočne Europe. U daljnjim pregovorima tražit ćemo da se nova provedbena pravila ne odraze negativno na provedbu projekata, što se ponajprije odnosi na odredbe o predfinanciranju, nacionalnom sufinanciranju i odgovarajućem razdoblju za apsorpciju sredstava.

Koliko ste zadovoljni ovakvim modelom ispregovaranog Brexita? Kakve posljedice očekuju Europu i Britaniju nakon Brexita, koliko će utjecati na Hrvatsku?

Prema svim analizama, Hrvatska će biti članica EU koja će najmanje osjetiti posljedice izlaska Ujedinjenog Kraljevstva. Puno puta sam kazao javno, a i u Europskom vijeću, da je Brexit štetan za Ujedinjeno Kraljevstvo, za Europsku uniju, ali i za globalne odnose. Svjedoci smo političke krize u Londonu gdje se premijerka May, koja je tijekom referendumske kampanje bila za ostanak UK u EU, nosi s posljedicama tuđih pogrešnih odluka. Sporazum o povlačenju je po meni vrlo solidan tekst koji omogućuje uređen izlazak, čime se osigurava pravna sigurnost građanima i poslovnoj zajednici. S obzirom na sve okolnosti na političkoj sceni u UK, teško je predvidjeti kako će se rasplesiti zbivanja u sljedeća tri mjeseca. ●